

Declaracia vaś o xakaja/drepturja

DINI JEKHE MANUSESQE K-O PANDAIMOS PUCHLĂRIPNASQO ORGANIZIME KRIMINALITATEĂ THAJ DELINKVENCA KHRIGAL/BIZO TE AVEL TRAFIKO LE DROGURĂ/DRABA THAJ NIĆ TERORIZMO (ART. 63-1, 706-73 THAJ 706-88 KATAR O CODO LA PROCEDURAQO PENALO)

Le informacie maj tele si tuqe dine ande jekh śib kai te xatăres/halăves la. Śaj te inkeres tuća kado documento ŝi kana teleares pandaimaθar.

Te ŝanes ke san śuto/i ando pandaimos puchlăripnasqo anda kodoia ke si jekh vaj maj but aśa/motivură te pakial-pe ke kerdian vaj zumadăn te keres jekh buti pangle la kriminalitatăqi vaj/sau la delinkvenca save śaj te angheren tut ando pandaimos.

Daśtis te ŝanes i kvalifikacia, i data thaj o than kaj patăl pes ke kerdian i infrakcia savesqe akuzonen tut thaj sosθar sas śutino ando pandaimos.

Va avesa pućlo pal kadala bută save akuzonen tut andi vremia kana va beśesa kate. Śaj te aves inkerdo kate 24 ćeasură.

Pala kodoia, angle so te aves meklo, o Prokurori la Republikaqo vaj/sau o krisărno la investigaciaqo śaj te lungărel o inkerimos le pandaimosqo panda 24 ćeasură. Kaśte lungărien tiro inkerimos ći maj trebun te aves angherdo angla kado Krisărno. Eksćeptionalo, kana trebun pande i anketa vaj kaśte roden probe, kadi peroada/vaxt 24 ćeasurenqe śaj te avel lungărdo duj var katar o prokurori la Republikaqo vaj/sau o krisărno la investigaciaqo.

Thajsar, pala so nakel 48 ćeasură thaj maj trebun te avel kerde rodimata, o Prokurori la Republikaqo daśtil te maghel katoa krisărno tar la libertateaqo thaj le pandaimasqo vaj katar o krisărno la investigaciaqo te avel lungărdo tiri pandaimos numaj jekh data anda aver 48 ćeasură.

Kana agorel-pes/terminil-pe o phandaimos, o Prokurori la Republikaqo vaj/sau o krisărno la investigaciaqo śaj te mekel tut te ŝas avri vaj/sau śaj te śios tut te ŝias angle o Krisărno. Te trebun te ŝias angle o Krisărno, va avesa angherdo angla lesθe ande kodo ghies. Te avel thana kai te śiol tut hai te na beślian mai but sar 72 ćeasuă ŝi atunc, va daśtina te aŝukeres vi o ghies kai avel, tha maksimum 20 ćeasuriă paloa pandaimos le puchlăripnasqo. Te beśelas mai but sar 72 ćeasură ando pandaimos, avela te aves angherdo angle o Krisărno butsiĝo paloa pandaimos puchlăripnasqo.

Te ŝianes ke si tut o drepto/xakaj/pravo te:

Penes jekhe manusesqe ke san pandado

Śaj te manghes varekon te akarel jekh manuś saveia beśes, sau tiro dad ile tiri dei, vaj jekh pral vaj jekh pei kaśte daśtis te penes-lesqe ke san pandado.

Le śingale daśtin te penen vi le manusesqe savesqe keres buki ke san pandado.

Te na aves Francezo, daśtis te penes le śingalenqe te akaren le autoritată k-i konsulato le themesqi kotar san.

Normalo, kadala bută avela te aven kerde ando maksimo 3 ćeasură kaθar o momento so manghes len numaj kana naśtil pe, śaj vi maj palal.

Te keres tu rig ande jekh protekcia Źuridico, tiro tutoro vaj tiro pravarno sau tiro arakno va avela te avel pendo lesqe so si tuća.

O Prokurori la Republikaqo (vaj o krisărno la investigaciaqo) daśtin te na den tuqe kadala drepturi/xakaja/pravo, anda kodoia ke trebun te avel konservime le dovezi sau te na avel mudardo, pandado vaj mardo varekon. Te avel lungărdo o timpo/vaxt kana beśes ando pandaimos 48 ćeasurenqa, o Prokurori la Republikaqo vaj o krisărno tar la libertateaqo thaj le pandaimasqo (vaj o krisărno la investigaciaqo) daśtin vi atinć te na muken tut te des дума tira familiaća anda kodoia ke sine sea kodola motivură.

Te des duma/vakăres jekhe manușeça

Daštis te manghes te des duma varekaça lilorença xramosaripe, le telefoñoça vaj te avel varikon kate te des duma/vakăres leça.

O șingalo șaj te na mekel tut te des duma jeka persoanaqe kana nailo compatibilo le motivença anda save san pandado. Vo va alosarela kana, sar thaj sode vremia șaj te vakăres. Te zianes ke ci daštis te des duma maj but sar 30 minutea thaj o șingalo trebul te așunel tut kana vakăres.

Te beșens ando pandaimos maj but sar 48 céasură, atunç o șingalo trebul te mekel tut te des duma le autoritatença k-i konsulato le themesqi kotar san.

Te dikel tut jekh doktoro

Șaj te manghes te dikel tut jekh doktoro kana areses le șingalenghe thaj vi kana beșes maj but sar 24 céasură te kames. Te beșes maj bur sar 48 céasură, atunç o doktoro va avela musaj te dikel tut thaj o șingalo trebul te penel tuqe ke daštis te manghes jekh doktoro te avel te dikel tut.

Te keres tu rig ande jekh protekcia Žuridico, tiro tutoro vaj tiro pravarno vaj tiro arakno daștil te manghel te dikel tut jekh doktoro.

Te keres declaracia tu korkoro, te penes so pușel tut vaj te na des duma khanć

Maj anglal trebul musaj te penes kon san, tha pala kodoia si tut drepto/xakaj/pravo te :

- keres deklaracia korkoro,
- penes pale kana pușel tut,
- vaj te na vakăres/penes khanć.

Te avel tut jekh avokato

Te alosares o avokato

Katar o începuto/șird le pandaimosqo tha vi kana kames, te avel lungărdo tiro ankerimos, katar o începuto/șird șaj te manghes jekh avokato, savo kames tu. Te ci prinjianes ci jekh avokato vaj naștis te akares tire avokatos, șaj te manghes jekh avokato katar o them, bi lovenqo (commis d'office).

Tiro avokato daștil te avel akardo katar jekh persoana savença deas duma, atunç trebul vi tu te zianes o anav le avokatosko.

Te keres tu rig ande jekh protekcia Žuridico, tiro tutoro vaj tiro pravarno vaj tiro arakno daștil te manghel anda tute jekh avokato vaj te manghel jekh avokato katar o them.

Ažutimos le avokatosqo

O avokato șaj te del duma tuça 30 minutea bi te așunel tumen konik. Te beșes maj but șaj te manghes te des duma tire avokatoça jekh var maj but.

Vo va daștila vi te beșel tuça kana pușen tut thaj ande sea le bută kai manghen tut le șingale te keres. Kaște beșel tuça trebul te manghes kado buki le șingalenqe.

O timpo/vaxt ți kana aresel o avokato

Paloa nevoje la anketaqe save spiden len te pușen tut imediato, o Prokurori la Republikaqo vaj o krisărno la investigaciaqo șaj te den i autorizacia, lilença xramosardi kaj penel vi le motivură sosqe, kaște pușen tut bi te maj azukerel 2 céasuriă te aresel o avokato.

Te avel niște motivură bare, o Prokurori la Republikaqo vaj o krisărno tar la libertateaqo thaj le pandaimasqo vaj o krisărno la investigaciaqo daștin te na mekel o avokato te avel maksimo 48 céasuriă.

Te aves ažutime katar jekh tradukatori/rinćhibărno

Te ci des duma vaj te na xatăres Franezo, șaj te manghes te avel tuça jekh tradukatori/rinćhibărno bi lovenqo kaște daštis te vakăres tire avokatoça hai te ažutil tut te penes pale kol pușimata.

Te penes bută kaște mukel tut maj sigo katar o pandaimos

Șaj te penes bută ko Prokurori la Republikaqo vaj o krisărno la investigaciaqo, kana von va kamena te lugărel o pandaimos. Le bută kai va penesa si anda kodoia kai te mekel tut avri maj sigo.

Te dikes nište bută dand-i tiri dosari

Te manghes tut vaj tiro avokato, šaj te manghes, anga so te penel tuqe ke tiro pandaimos va avela lungărdo, te daštis te dikes :

- o proceso-verbali la informaciaqo ke sas šitino ando pandaimos puchlăripnasqo ;
- o certifikato vj le certificatea le sastimasqo kai kerdeas len o doktoro kana diklea tut ;
- o proces-verbalo vaj le procesea-verbală le puchlăripnasqo.

Te penes so kames ko prokurori la Republikaqo

Pala jekh berś so mekel tut avri katar e pandaimos, šaj te manghes katar o prokurori la Republikaqo andai jekh liloro recomandime le aviaça la rećepciaqo te dikes tiri dosari le proceduraqo thaj te daštis te keres nište observaci.